

ชุดความคิดความโศกด้านลบที่ปรากฏในนวนิยายไทย

ช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560

Representation of Negative Attitudes towards Singleness in Thai Novels from 2516 to 2560 B.E.

จินตนา เหลือสั้น¹ / กาญจนา วิชญาปรกรณ์²

Chintana Lualon / Kanchana Witchayapakorn

¹⁻² สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Thai Program, Faculty of Humanities, Naresuan University

Received: March 20, 2023

Revised: May 17, 2023

Accepted: June 23, 2023

DOI:

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาชุดความคิดความโศกด้านลบในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่า ชุดความคิดความโศกด้านลบที่ปรากฏในนวนิยายไทย ปรากฏ 3 ชุดความคิด ได้แก่ 1) ความโศก คือ ความอับศ ประกอบด้วย 1.1) ถูกด้อยค่าว่าไร้คู่ครอง 1.2) ถูกด้อยค่าว่าอัปลักษณ์ 1.3) ถูกด้อยค่าว่าเปี่ยงเบนทางเพศ 2) ความโศก คือ ความทุกข์ ประกอบด้วย 2.1) ความโศก คือ ความทุกข์ของคนโศก 2.2) ความโศก คือ ความทุกข์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนโศก 3) ความโศก คือ การขัดค่านิยมดั้งเดิม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่านวนิยายเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยและแนวคิดเพศสภาพผ่านการเสนอชุดความคิดความโศกด้านลบ

คำสำคัญ : ความโศก, นวนิยาย, นวนิยายไทย

Abstract

This article explored the representations of negative attitudes towards singleness in Thai novels published from 2516 to 2560 B.E. The study revealed that singleness is negatively presented throughout the texts and can be classified into three main aspects. First, singleness is a shame. Singleness is associated with one's inability to find partners, one's ugliness, and/or one's homosexuality. Second, singleness is related to misery, namely, characters who stay single suffer from their unmarried status and such status also causes troubles to those around them. Third, singleness contradicts to traditional social value. The research found that the selected novels are deployed as a tool to convey the notions of patriarchy and gender through their negative depiction of one being single.

Keywords: novels, single, Thai novels

บทนำ

คนโสดเป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่สังคมไทยสนใจเพราะคนโสดเป็นกลุ่มคนที่มีสถานะที่แตกต่างจากความคาดหวังขององค์กรต่าง ๆ ในสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัวอันจะเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาสังคมต่อไป แต่จากการสำรวจข้อมูลของสถาบันประชากรและสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2533 จำนวนประชาชนไทยที่เป็นโสดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มตัดสินใจอยู่เป็นโสดมากกว่าการหาคู่ครองเพื่อสร้างครอบครัว (Springsnews, 2016) สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคนโสดในสังคมไทย

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องคนโสด ผู้วิจัยพบว่าปรากฏงานวิจัย 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) งานวิจัยที่สอบถามข้อมูลจากคนโสด 2) งานวิจัยที่ศึกษาวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความโสด

งานวิจัยที่ศึกษาวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความโสด จากการสำรวจพบว่ามีจำนวน 2 เรื่อง งานวิจัยแรก ศึกษาแนวคิดเรื่องความโสดจากวรรณกรรมเป็นงานวิจัยของ Meesomsarn (2004) ที่ศึกษาเรื่อง **ภาพลักษณ์หญิงโสด : นัยของการเมือง** โดยศึกษาตัวละครหญิงโสดในบทละครโทรทัศน์จำนวน 10 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า บทละครโทรทัศน์สร้างภาพลักษณ์ตัวละครที่เป็นหญิงโสดว่ามีความวิปริตทางอารมณ์ ไม่มีความดึงดูดทางเพศ มีนิสัยเห็นแก่ตัว ไม่มีความเป็นผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าบทละครโทรทัศน์สร้างภาพลักษณ์ให้ตัวละครหญิงโสดมีความบกพร่องเพื่อเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่สังคมปรารถนา ผู้วิจัยสรุปว่าบทละครโทรทัศน์ไม่ได้เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้หญิงแต่เป็นสื่อที่สืบทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ให้แก่ผู้ชมละครโทรทัศน์

งานวิจัยของ Srisaman (2013) ที่ศึกษาเรื่อง **แหวนดอกไม้ : ตัวละครสวมบทบาทเพศตรงข้ามภายใต้ความโสดและครอบครัวในสังคมสมัยใหม่** ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครชายและหญิงที่มีลักษณะเพศตรงข้ามและมีสถานภาพโสดต่างพบกับปัญหาจากการครองตัวเป็นโสด หลายสิ่งซึ่งซึ่งเป็นตัวละครชายต้องขัดแย้งกับครอบครัว เพราะถูกครอบครัวเพราะถูกครอบครัวตั้งคำถามว่าเหตุใดจึงไม่แต่งงาน ส่วนแหวนเพชรเป็นตัวละครหญิงที่มีความขัดแย้งทางความคิดกับสังคมเนื่องจากแหวนเพชรคิดว่าสังคมให้สิทธิประโยชน์กับคนที่มิคู่ครองมากกว่าคนโสด

จากการสำรวจงานวิจัยที่ศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับความโสดพบว่า ปรากฏนวนิยายที่มีการเสนอความโสดในด้านลบ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเสนอชุดความคิดความโสดด้านลบในนวนิยาย ผู้วิจัยได้สำรวจนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความโสดโดยใช้หลักในการสำรวจ คือ การดูจากชื่อเรื่องของนวนิยายที่ปรากฏคำที่บ่งชี้ความหมายของการมีสถานภาพโสด เช่น โสด คาน คานทอง หม้าย และพิจารณา

เนื้อหาโดยรวมของนวนิยายที่ปรากฏบนปกหน้าหรือปกหลังของนวนิยายที่อธิบายว่านวนิยายเรื่องดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องคนโสด จากการสำรวจพบว่า นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความโสดมีจำนวน 43 เรื่อง ทั้งนวนิยายที่เป็นรูปเล่มแบบและนวนิยายออนไลน์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาชุดความคิดความโสดด้านลบที่ปรากฏนวนิยายไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาชุดความคิดความโสดด้านลบในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ชุดความคิดความโสดด้านลบที่ปรากฏในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560 มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมนวนิยายไทยที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับเรื่องความโสดทั้งที่เป็นรูปเล่มและในอินเทอร์เน็ตที่ปรากฏในช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560 จำนวน 43 เรื่อง ประกอบด้วยนวนิยายที่เป็นรูปเล่มแบบเล่มเดี่ยวจบและแบบนวนิยายชุด จำนวน 36 เรื่อง และนวนิยายออนไลน์ จำนวน 7 เรื่อง

2. ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ชุดความคิดความโสดด้านลบที่ปรากฏในนวนิยายไทยที่เป็นข้อมูลที่ใช้ศึกษา โดยใช้แนวคิดปดาธิปไตยและแนวคิดเพศสภาพในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า การเสนอชุดความคิดความโศกด้านลบในนวนิยายไทย ช่วง พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560 ปรากฏชุดความคิดความโศกด้านลบ 3 ชุดความคิด ได้แก่ ความโศก คือ ความอับยศ ความโศก คือ ความอับลักษณ์ และ ความโศก คือ การขัดค้านิยมดั้งเดิม

1. ความโศก คือ ความอับยศ ปรากฏการเสนอว่า ความโศก คือ ความอับยศที่ทำให้คนโศกถูกด้อยค่าว่าไร้คู่ครอง ด้อยค่าว่าอับลักษณ์ และด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

1.1 การด้อยค่าว่าไร้คู่ครอง

ในนวนิยายเรื่อง **รักบังใจ (2554)** ของ อุรัสยา นานเสนอชุดความคิดความโศกด้านลบว่าความโศกทำให้ผู้หญิงโศกต้องรู้สึกอับยศเพราะถูกด้อยค่าว่าไม่สามารถหาคู่ครองได้ ดังเหตุการณ์ที่ภักตร์ดาต้องรู้สึกอับยศเมื่อไปงานมงคลสมรสของพลอยรวิเนื่องจากพลอยรวิประกาศให้แขกที่มาร่วมงานรู้ว่าภักตร์ดาเป็นผู้หญิงคนสุดท้ายของคนที่ศึกษารุ่นเดียวกันที่ยังเป็นโศก “เราทั้งสามรู้โดยอัตโนมัติว่ากำลังถูกกลั่นแกล้ง รวมถึงแกล้งกันความคิดความเก่า ๆ กลางงานแต่งงาน แกรมสาขาคาจิกกัดแถมสาแเสใจของเจ้าสาวหยุดลง ณ ตำแหน่งที่พวกเรานั่งอยู่อย่างจงใจ” (U Rut Sa Ya, 2011, p. 34)

จากข้อความจะเห็นว่าผู้เขียนนำเสนอว่า ความโศก คือ สถานะที่ทำให้ผู้หญิงโศกถูกประเมินว่ามีคุณสมบัติที่ด้อยกว่าผู้หญิงที่ได้แต่งงาน เห็นได้จากผู้เขียนนำเสนอให้ภักตร์ดาตัวละครหญิงที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อม แต่เมื่อภักตร์ดายังเป็นโศก พลอยรวิจึงทำให้ภักตร์ดาต้องรู้สึกอับยศโดยใช้ช่วงของการแย่งรับช่อดอกไม้เจ้าสาวประกาศให้ผู้มาร่วมงานรู้ว่าภักตร์ดายังเป็นโศกทำให้ภักตร์ดาโกรธที่ถูกพลอยรวิประจานต่อหน้าคนจำนวนมากว่ายหาคู่ครองไม่ได้ แสดงให้เห็นว่านวนิยายเสนอว่าความโศกทำให้ผู้หญิงโศกถูกด้อยค่าว่าการหาคู่ครองไม่ได้เป็นเรื่องที่ผิดปกติและการแต่งงานมีครอบครัวเป็นเรื่องสำคัญของผู้หญิง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่า

ผู้เขียนถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยว่าผู้หญิงจะมีคุณค่าหรือไม่อยู่ที่การตัดสินใจของผู้ชายและผู้หญิงก็ให้คุณค่ากับการที่ตนเองถูกเลือกจากผู้ชาย

1.2 การถูกค้อยค่าว่าอัมฤกษ์

1.2.1 ถูกค้อยค่าว่ามีความอัมฤกษ์ภายนอก

ในนวนิยายเรื่อง *กว่าจะลงจากคาน (2531)* ของ กรุ ง ญ นัตร เสนอชุดความคิดว่า ความโศกทำให้คนโศกได้รับความอับยศด้วยการถูกค้อยค่าว่าเป็นคนที่มีรูปลักษณ์ภายนอกอัมฤกษ์ ดังเหตุการณ์ที่ประกายรัศมีถูกเชิรคนัยประเมินว่าที่เธอยังเป็นโศกเพราะเธอเป็นคนไม่สวย “โ้ย ! ไม่จริงครับ คุณหาความสวยไม่ได้เลย น่าเบื่อเหมือนขารู ตลอดเวลาที่คุณพูดผมเบื่อฉิบหาย เหมือนนางแก้วหน้าม้า...” (Krung Yo Chat, 1988, p.6) เชิรคนัยไปพบประกายรัศมีผู้หญิงโศกที่นงนุชแม่เลี้ยงของเขาแนะนำให้รู้จักและต้องการให้เป็นคู่รักของเชิรคนัย ประกายรัศมีเมื่อพบเชิรคนัยก็แสดงความคิดว่าเธอมีรูปลักษณ์ที่อาจจะไม่สวยที่สุดแต่เธอก็มีคุณสมบัติที่สามารถทำให้ผู้ชายมาสนใจตนเองได้ แต่เชิรคนัยกลับประเมินว่าที่ประกายรัศมีต้องเป็นโศกเพราะรูปลักษณ์ภายนอกของเธอที่ไม่สามารถดึงดูดผู้ชายได้ ต่อมาเชิรคนัยนำเรื่องรูปร่างของประกายรัศมีมาวิจารณ์ให้นงนุชฟังทำให้ประกายรัศมีได้รับความอับยศจากการวิจารณ์ของเชิรคนัย “ไม่เอาครับผมไม่อยากได้ผู้หญิงหุ่นตะเกียบ” (Krung Yo Chat, 1988, p. 13) แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนำเสนอแนวคิดปิตาธิปไตยว่าผู้ชายมีอำนาจที่จะกำหนดมาตรฐานรูปลักษณ์ของผู้หญิงเห็นได้จากเชิรคนัยตัดสินว่าสาเหตุที่ทำให้ประกายรัศมีเป็นโศกเพราะรูปลักษณ์ของเธอไม่เป็นที่ต้องใจเชิรคนัย จากนั้นเชิรคนัยนำเรื่องที่ประกายรัศมีมีรูปลักษณ์ที่ไม่ถูกใจเขาไปแจ้งให้นงนุชทราบ นงนุชมิได้โต้แย้งที่เชิรคนัยค้อยค่าเรื่องรูปลักษณ์ของประกายรัศมีแสดงให้เห็นว่านงนุชยอมรับการกำหนดมาตรฐานรูปลักษณ์ของเชิรคนัย จึงกล่าวได้ว่าผู้เขียนตอกย้ำแนวคิดปิตาธิปไตยที่ให้อำนาจผู้ชายในการกำหนดมาตรฐานรูปลักษณ์ของผู้หญิง

1.2.2 ถูกค้อยค่าว่ามีความอัมฤกษ์ภายใน

ในนวนิยายเรื่อง **กว่าจะลงจากลาน (2531)** ของ กรุง ญ ฉัตร เสนอชุด ความคิดว่าความโศกทำให้คนโศกได้รับความอับศเพราะถูกด้อยค่าว่ามีความ อับลักษณ์ภายใน ดังเหตุการณ์ที่ประกายรัศมีสาวโศกที่มีฐานะการศึกษาที่ดีแต่เมื่อเชิร ดนัยมาพบเธอเขาพบว่าประกายรัศมีชักถามเกี่ยวกับชีวิตของเขาและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของเขามากเกินไปทำให้เชิรदनัยประเมินว่าอุปนิสัยที่ไม่ต้อง ใจเขาดังกล่าวคือสาเหตุที่ทำให้ประกายรัศมีเป็นโศก “สิ่งเหล่านี้ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้ผู้ชายชอบหล่อนได้ ไม่มีผู้ชายคนไหนอยากพาตนเองโจนลงนรกเพราะได้ภรรยา เป็นผู้นำเข้าก็จัดการและจูนจ้านหรือ การได้หล่อนเป็นเมียหมายความว่า จะได้แม่อีก โศกหนึ่งด้วย” (Krung Yo Chat, 1988, p. 6)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอให้เชิรदनัยมีอำนาจตัดสินใจว่าผู้หญิงที่มีนิสัยอย่าง ประกายรัศมีสมควรที่จะเป็นโศกเพราะประกายรัศมีมีนิสัยชอบบงการชีวิตซึ่ง เชิรदनัยเห็นว่าเป็นลักษณะนิสัยที่บกพร่อง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนำเสนอแนวคิด ปิตธิปไตยที่ให้อำนาจผู้ชายในการเป็นผู้นำ ดังนั้นผู้หญิงโศกที่มีความคิดเป็นของ ตนเองและบงการผู้ชายมากเกินไปจึงได้รับความอับศเพราะถูกผู้ชายด้อยค่าว่าเป็น ผู้หญิงที่มีนิสัยที่ผู้ชายไม่ต้องการ

ในนวนิยายเรื่อง **แหวนดอกไม้ (2547)** ของ ดวงตะวัน เสนอชุดความคิดว่า ความโศกทำให้ผู้ชายโศกได้รับความอับศเพราะถูกด้อยค่าว่าไม่มีความกล้าหาญ ดัง เหตุการณ์ที่แหวนเพชรเข้าใจผิดว่าลายสิงห์แอบสะกดรอยตามเพราะเขาสนใจเธอ แต่ ความจริงแล้วลายสิงห์มาตามหาเหตุการณ์สามีของดาวจงกลซึ่งเป็นน้องสาวของลาย สิงห์ “हनอยโดนจับได้แล้วยังมาทำก็อีกหรือ โห..ไม่แน่ว่าจริงนี้หว่า จะจีบฉัน อุดสำห คั้นคั้นตามฉันมาถึงนี้ แล้วทำไมไม่กล้ารับอย่างลูกผู้ชาย มิน่าละถึงได้อยู่เป็นโศก ไม่มี ใครเอามาถึงบ้านนี้” (Duan Ta Wan, 2015, p. 83)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอว่าแหวนเพชรเป็นผู้หญิงที่มีความคิดว่าผู้ชายต้องม ีความกล้าหาญ เมื่อแหวนเพชรเชื่อว่าลายสิงห์แอบสะกดรอยตามเธอ แต่ลายสิงห์ ปฏิเสธ แหวนเพชรจึงด้อยค่าความเป็นชายของลายสิงห์ว่าเขาไม่มีความกล้าแสดงให้

เห็นว่าผู้เขียนเสนอแนวคิดเพศสภาพที่สังคมกำหนดให้ผู้ชายต้องเป็นคนกล้าหาญในการยอมรับความจริง

1.3 ถูกด้อยค่าว่าเบี่ยงเบนทางเพศ

ในนวนิยายเรื่อง **ส้นหัวใจดอกไม้เจ้าสาว (2551)** ของ ป้าหนอนและคณะ เสนอว่า ความโศกทำให้ผู้หญิงโศกต้องได้รับความอับยศเพราะถูกด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ดังเหตุการณ์ที่จอมนางถูกเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำให้รู้สึกอับยศด้วยการดูถูกว่าจอมนางเป็นโศกเพราะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศโดยดูจากการแต่งกายของจอมนาง “แม่นี่ก็อีกจะมาช่วงชิงดอกไม้ห่ออะไรมึนทรบก็ออกแนวทอมสุดฤทธิ์คูสิ..แม่แต่วันที่ต้องมางานแต่งงานเพื่อนเป็นวันที่สาว ๆ แต่ละคนประชันความสวย แม่คุณยังมาในแจ็กเก็ตหนังกลับสีน้ำตาลลูกว้า” (Pa Hnon et al., 2008, p.13)

จะเห็นได้ว่าจอมนางถูกเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำให้ได้รับความอับยศด้วยการด้อยค่าว่าเธอมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเนื่องจากจอมนางแต่งกายไม่เหมาะสมกับความเป็นผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเสนอแนวคิดเพศสภาพว่าผู้หญิงต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่แสดงความเป็นผู้หญิง

ในนวนิยายเรื่อง **ดาวเกี้ยวเดือน (2555)** ของ รอมแพง เสนอชุดความคิดว่า ความโศกทำให้ผู้ชายโศกได้รับความอับยศเพราะถูกด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ดังเหตุการณ์ที่ ม.ร.ว. จันทราภณผู้ชายที่มีความโดดเด่นและเป็นที่สนใจของผู้หญิง “หม่อมราชวงศ์จันทราภณ นวรัตน์ใจละแฉงจะตาย หลังเขาจริงเชียว หล่อมาก รวยมากแล้วที่ตระกูลดีสุด ๆ หนุ่มสังคมที่กำลังเป็นที่จับตามองของสาว ๆ หลายคนเชียวล่ะ” (Rom Pang, 2013, p. 43) แต่เนื่องจากเขายังคงมีสถานะโศกทั้งที่อยู่สมควรที่จะมีครอบครัวจึงถูกประกายดาวกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจึงยังเป็นโศก “สามสิบห้าเป็นเกย์หรือเปล่า” (Rom Pang, 2013, p. 43)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอแนวคิดเพศสภาพว่าสังคมกำหนดบทบาทให้ผู้ชายต้องแต่งงานมีครอบครัว นอกจากนี้ตามธรรมชาติของผู้ชายต้องสนใจผู้หญิง

ดังนั้นผู้ชายที่อายุมากแล้วแต่ไม่สนใจผู้หญิงและยังมีสถานะโสดคนในสังคมจะถูก
ด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

2. ความโสด คือ ความทุกข์

2.1 ความโสด คือ ความทุกข์ของคนโสด

2.1.1 ทุกข์เพราะรู้สึกอ้างว้าง

ในนวนิยายเรื่อง **ปฏิบัติการคานกระดก (2554)** ของ
อัยย์เนญา เสนอว่า ความโสดทำให้คนโสดเกิดความทุกข์เพราะรู้สึกอ้างว้าง
ดังเหตุการณ์ที่สินีนาฏพบว่าปฏินุญรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเสียชีวิตเพียง
ลำพังเพราะเป็นคนโสดการเสียชีวิตของรุ่นพี่สร้างความทุกข์จากความหวาดกลัวที่
จะต้องเป็นโสดให้กับสินีนาฏ “เธอบอกถึงสิ่งที่ตนเองกลัวนั่นคือการจากไปอย่าง
เดียวดาย” (Ai Ne Ya, 2011, p.416) ความทุกข์จากความหวาดกลัวสถานะโสดทำให้
สินีนาฏร้องไห้ด้วยความทุกข์ “ร่างบางร้องไห้ปริ่มใจแทบขาดในอ้อมกอดของ
ชิวานนท์ วินาทีนี้เองเขาถึงเพิ่งเข้าใจนี่เองคือเหตุผลที่เธอกลัวการขึ้นคานเพียงเพราะไม่
อยากจากโลกนี้ไปอย่างโดดเดี่ยว” (Ai Ne Ya, 2011, p.417)

จะเห็นว่าผู้เขียนเสนอว่าความโสดทำให้สินีนาฏเป็นทุกข์เพราะ
รู้สึกอ้างว้าง แสดงให้เห็นว่านวนิยายเสนอแนวคิดปิตาธิปไตยว่าผู้หญิงต้องการผู้ชายมา
ดูแล

2.1.2 ทุกข์เพราะอับอาย

ในนวนิยายเรื่อง **โสดพร้อมเสิร์ฟ (2558)** ของ รติวัตร บุญเกียรติ
เสนอชุดความคิดว่าความโสดทำให้คนโสดต้องเป็นทุกข์เพราะรู้สึกอับอาย ดัง
เหตุการณ์ที่ริศราหญิงสาวสวยรู้สึกทุกข์ใจเพราะอับอายที่จะให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองเป็นโสด
“ฉันไม่ไหวแล้วแะ ฉันอยากแต่งงาน” (Rathiwat Bunyakiat, 2015, p.198) ริศรา รู้สึก
ว่าความโสดทำให้ตนเองอยู่ในสังคมอย่างไม่มีความสุขเพราะไม่สามารถทนได้ที่ต้อง
ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพียงลำพัง ดังนั้นริศราจึงต้องการแต่งงานเพราะการมีคู่ครองจะเป็น

เครื่องยืนยันที่ทำให้เธอใช้ชีวิตได้อย่างไม่อับอายคนในสังคม “คนสาวอย่างฉันจะไปนั่งดูหนังในโรงคนเดียวได้อย่างไรน่าขายหน้าจะตาย” (Bunyakiat, 2015, p.198)

การนำเสนอให้ிரราเห็นว่าการแต่งงานคือทางออกสุดท้ายที่จะทำให้เธอสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติแสดงให้เห็นว่านวนิยายนำเสนอว่าผู้หญิงโสดยังยึดติดว่าการมีคู่ครองคือสิ่งที่ชี้วัดว่าตนเองเป็นผู้หญิงที่ปกติเพราะมีคุณสมบัติเพียงพอให้ผู้ชายเลือกไปเป็นคู่ครอง แสดงให้เห็นแนวคิดปิตาธิปไตยว่าผู้ชายมีสิทธิ์ในการเลือกผู้หญิงและผู้หญิงให้อำนาจผู้ชายในการเลือกตนเอง

2.1.3 ทุกข์เพราะความโสดเกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย

ในนวนิยายเรื่อง **มาดามคานทอง (2560)** ของ เฉลิมมา นำเสนอว่าความโสด คือ ความทุกข์ของคนโสดเพราะสถานะโสดมีผลต่อการเจ็บป่วย ดังเหตุการณ์ที่ตรีประดับหญิงสาวที่ยังเป็นโสดเกิดอาการปวดท้องอย่างรุนแรงจนหมดสติ เมื่อตรีประดับถูกนำตัวส่งโรงพยาบาล แพทย์ตรวจพบว่าอาการปวดท้องอย่างรุนแรงของเธอเกิดจากถุงน้ำรังไข่ด้านซ้ายแตก แพทย์จึงรักษาด้วยการตัดถุงน้ำรังไข่ด้านซ้ายออก เมื่อตรีประดับฟื้นจากการผ่าตัดและพบว่าตนเองถูกตัดรังไข่ด้านซ้ายไปก็ทำให้เธอเป็นทุกข์ว่าหากเธอยังมีสถานะโสดและถุงน้ำรังไข่ด้านขวาของเธอแตกเหมือนด้านซ้ายก็อาจทำให้เธอถูกตัดรังไข่ด้านขวาจนทำให้เธอไม่สามารถมีบุตรได้ “เธอครุ่นคิดแล้วนั่งนาน นึกย้อนถึงช่วงเวลาหลายวันที่ผ่านมาที่เธอรู้สึกเหมือนคนรกรกทั้งเป็นกับความคิดที่ว่าตนเองมีลูกไม่ได้” (Choe Ma, 2017, p.111)

จากข้อความผู้เขียนเสนอว่าคนโสดเมื่อป่วยเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบสืบพันธุ์ การเป็นโสดทำให้เกิดความทุกข์เพราะกังวลว่าหากตนเองยังหาคู่ครองไม่ได้ อาการป่วยอาจทำให้ไม่สามารถมีบุตรได้อย่างถาวร

2.1.4 ทุกข์เพราะถูกกดดันให้หาคู่ครอง

ในนวนิยายเรื่อง **ปฏิบัติการหักคานทอง (2558)** ของ พบพร นำเสนอว่าความโสด คือ ความทุกข์ที่ทำให้ผู้ชายโสดรู้สึกกดดันจากความคาดหวังให้มีคู่ครองจากคนในครอบครัว ดังเหตุการณ์ที่ ม.ร.ว. ธรรมรัตน์ชายหนุ่มโสดที่ยังไม่

ตัดสินใจเลือกคู่ครองแต่ญาติกลับเป็นห่วงว่าเขาจะหาคู่ครองไม่ได้จึงพยายามหาผู้หญิงมาแนะนำให้เขา การกระทำของญาติทำให้ ม.ร.ว. ธรรมรัตน์รู้สึกเป็นทุกข์เพราะถูกก้าวก่ายในชีวิตส่วนตัว “ว่าแล้วก็รู้สึกเซ็งอย่างหาที่สุดไม่ได้ถึงขนาดกระโจนตัวออกจากเตียงคว้าเสื้อผ้ายัดใส่กระเป๋าขอลี้ภัยอย่างด่วนทีเดียว อยู่ช่วงนี้ไม่ได้แล้วมีโอกาสโดนคลุมถุงชนแหง ๆ” (Phobpon, 2015, p.18)

จากข้อความจะเห็นว่าผู้เขียนเสนอว่า ความโสด คือ ความทุกข์เนื่องจากสถานะโสดทำให้ผู้ชายโสดถูกญาติก้าวก่ายเรื่องการหาคู่ครอง

2.2 ความโสด คือ ความทุกข์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนโสด

จากการศึกษาพบว่านวนิยายเสนอชุดความคิดว่าความโสดทำให้คนในครอบครัวของคนโสดเป็นทุกข์

2.2.1 ทุกข์เพราะถูกตั้งคำถามว่าทำไมสมาชิกในครอบครัวเป็นโสด

ในนวนิยายเรื่อง **โสดพร้อมเลิฟ (2558)** ของ รติวัตร บุญเกียรติ เสนอชุดความคิดว่า ความโสดทำให้คนในครอบครัวของคนโสดเป็นทุกข์เพราะถูกตั้งคำถามว่าทำไมสมาชิกในครอบครัวยังมีสถานะโสด ดังเหตุการณ์ที่แพรวพรรณรายมารดาของพลอยถักทุกข์ใจที่เพื่อน ๆ สอบถามว่าเหตุใดบุตรสาวจึงยังมีสถานะโสด “อายุของลูกก็จะสามสิบแล้วสมควรที่จะแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาได้แล้ว อีกอย่าง แม่เบื่อที่ต้องคอยตอบคำถามของเพื่อน ๆ เรื่องแฟนของลูกเต็มที” (Bunyakiat, 2015, p. 15)

จากข้อความแพรวพรรณรายรู้สึกทุกข์ใจเพราะลูกเพื่อน ๆ ถามถึงพลอยถักบุตรสาวที่อายุ 30 ปีแล้วแต่ยังมีสถานะโสด แพรวพรรณรายทนความทุกข์ใจที่เพื่อน ๆ มักถามถึงสถานะโสดของพลอยถักไม่ไหวจึงหาวิธีให้พลอยถักด้วยการดูแลจากข้อความแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเสนอแนวคิดเพศสภาพที่สังคมกำหนดให้ผู้หญิงแต่งงานมีครอบครัว

2.2.2 ทุกข์เพราะกังวลว่าจะไม่มีคนดูแลคนโสด

ในนวนิยายเรื่อง **Lady Flirt บังเอิญโสดคุณคนหล่อโปรด**

จิบ (ม.ป.ป.) ของ ปุยฝ้าย เสนอว่าความโศกทำให้คนในครอบครัวเป็นทุกข์เพราะกังวลว่าคนโศกจะไม่มีคนดูแล ดังเหตุการณ์ที่มารดาของดารีกากังวลใจที่บุตรสาวยังเป็นโศก “ถ้าคุณคอลลีไม่ได้แต่งงาน แล้วคุณแม่กับคุณตาตายจากไปคุณคอลลีจะอยู่อย่างไร เกิดเจ็บป่วยตอนแก่ขึ้นมาใครจะอยู่ดูแลคะ” (Pui Fai, n.d., p.54) จากข้อความแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเสนอว่าความโศกทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นยิ่งโศกเป็นทุกข์เพราะเป็นห่วงว่าบุตรสาวยังรู้จะใช้ชีวิตลำบากเพราะไร้คนดูแล

2.2.3 ทุกข์เพราะความโศกสัมพันธ์กับดวงชะตา

ในนวนิยายเรื่อง หัวใจไกลคนทอง (2555) ของ เขมปิ่นน์ เสนอว่า ความโศก คือ ความทุกข์ของคนที่เกี่ยวข้องกับคนโศกเนื่องจากความโศกส่งผลกระทบต่อดวงชะตาของคนโศก ดังเหตุการณ์ที่พบพรพี่สาวของ พรราวพुरुรู้ว่าพรราวพुरुน้องสาวที่ยังเป็นโศกกำลังจะประสบเคราะห์ร้ายซึ่งเคราะห์จะหมดไปหากพรราวพुरुสามารถหาคู่ครองได้ “พบพรจึงนำคำทำนายที่ถอดจากนพนิมิตที่เห็นภาพพรราวพुरुประสบอันตรายมาปริศนาสู่แฝด ซึ่งภาพคำทำนายนั้นถอดเป็นคำพยากรณ์ได้ว่า ถึงคราวปีชง หากคู่สมพงษ์แต่งงานแก้เคล็ด” (Khem Ma Pan, 2012, p.194)

จากข้อความจะเห็นได้ว่าผู้เขียนเสนอว่า ความโศก คือ ความทุกข์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนโศกเนื่องจากสถานะโศกจะทำให้น้องสาวมีเคราะห์ ดังนั้นเมื่อพี่สาวรู้ว่าการมีคู่ครองจะช่วยให้น้องสาวพ้นเคราะห์ได้สถานะโศกของน้องสาวจึงสร้างความทุกข์ใจให้กับพี่สาว

2.2.4 ทุกข์เพราะเห็นว่าคนโศกถูกใส่ความ

ในนวนิยายเรื่อง แหวนดอกไม้ (2547) ของ ดวงตะวัน เสนอว่า ความโศก คือ ความทุกข์ที่ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนโศกทุกข์ใจเนื่องจากพบว่าคนโศกถูกบุคคลที่ไม่หวังดีใส่สถานะโศกสร้างเรื่องเพื่อใส่ร้ายให้คนโศกเสื่อมเสีย ดังเหตุการณ์ที่มารดาของแหวนเพชรต้องทุกข์ใจที่ได้ทราบข่าวลือจากคนในหมู่บ้านว่าแหวนเพชรยังเป็นโศกเพราะต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้ชายอย่างเสรี “มันเปลี่ยนผู้ชายไม่ช้าหน้า ทำตัวเหมือนพวกหากิน แต่นี่ยอมให้เขาเอาฟรี ๆ อ้างว่ารักอิสระไม่

แต่งงาน” (Duan Ta Wan, 2015, p.370) จากข่าวลือที่แหวนเพชรถูกใส่ร้ายทำให้มารดาของแหวนเพชรทุกข์ใจเมื่อได้ยินข่าวลือดังกล่าว “น้ำตาคนเป็นแมรินไหลลงมาอย่างสุดกลั้น ผู้หญิงที่กำลังเป็นหัวข้อสนทนาของชาวบ้านร้านตลาดในเวลานี้จะเป็นใครอื่นไปไม่ได้เลยนอกจากลูกสาวคนเดียวของนาง” (Duan Ta Wan, 2015, p.370)

จากข้อความจะเห็นได้ว่า มารดาของแหวนเพชรเมื่อได้รู้ว่าสถานะโสดของแหวนเพชรถูกบุคคลที่ไม่หวังดีนำไปสร้างข่าวลือที่สอดคล้องกับความคิดของคนในหมู่บ้านที่ต่างก็เห็นว่าแหวนเพชรอายุมากแล้วแต่ยังมีสถานะโสดซึ่งถือเป็นเรื่องผิดปกติในความคิดของคนในหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านเชื่อว่าข่าวลือเป็นความจริง

3. ความโสด คือ การขัดค่านิยมดั้งเดิม

ในนวนิยายเรื่อง **กว่าจะลงจากคาน (2531)** ของ กรุง โย ฉัตร เสนอชุด ความคิดว่าความโสด คือ การขัดค่านิยมดั้งเดิม ดังเหตุการณ์ที่บิดาของศุริยาคิดว่าบุตรสาวไม่ควรอยู่เป็นโสด “ผู้หญิงให้เก่งอย่างไรถ้าไม่มีสามีก็แปลกอยู่ คนแก่ ๆ ยังพูดกันว่าสามีเป็นฉัตรแก้วกันเกศให้งามหน้างานเนตรได้ตลอดเวลา” (Krung Yo Chat, 1988, p.115)

จากข้อความบิดาของศุริยาต้องการให้ศุริยามีสามีทั้งที่ศุริยาเป็นผู้หญิงที่มีหน้าที่การงานที่ดีสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเสนอว่าผู้หญิงต้องมีสามีเพราะสามีจะดูแลและทำให้ผู้หญิงอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ แสดงให้เห็นแนวคิดปิตาธิปไตยว่าสังคมให้ความสำคัญกับอำนาจของผู้ชาย ผู้หญิงที่ได้รับการยอมรับจากผู้ชายให้ไปเป็นคู่ครองถือว่าเป็นผู้หญิงที่มีคุณสมบัติที่ดีแม้ว่าจะเป็นผู้หญิงที่สามารถดูแลตนเองได้แต่ก็ควรมีสามี

สรุปได้ว่า การเสนอชุดความคิดความโสดด้านลบในนวนิยายไทย ปรากฏชุดความคิดด้านลบ 3 ชุดความคิด ได้แก่ 1) ความโสด คือ ความอภัยส ประกอบด้วยความโสด คือ ความอภัยสที่ทำให้คนโสดถูกด้อยค่าว่าไร้คู่ครอง ความโสด คือ ความอภัยสที่ทำให้คนโสดถูกด้อยค่าว่าอภัยส และ ความโสด คือ ความอภัยสที่ทำให้คนโสดถูกด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ 2) ความโสด คือ ความทุกข์ ประกอบด้วย

ความโสด คือ ความทุกข์ของคนโสด และ ความโสด คือ ความทุกข์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนโสด 3) ความโสด คือ การขัดค่านิยม

อภิปรายผล

การเสนอชุดความคิดความโสดด้านลบในนวนิยายไทยช่วงปี พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยพบว่า ชุดความคิดความโสด คือ ความอภัยศ ผู้เขียนถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตย แบ่งได้เป็น 1) การถ่ายทอดว่าผู้ชายใช้อำนาจความเป็นชายประเมินผู้หญิงที่มีสถานะโสดให้ได้รับความอภัยศด้วยการด้อยค่าว่า ผู้หญิงโสด คือ ผู้หญิงที่มีรูปร่างและนิสัยไม่เป็นที่ต้องการของผู้ชาย 2) ผู้หญิงยอมรับอำนาจของผู้ชายโดยผู้เขียนนำเสนอชุดความคิดความโสด คือ ความอภัยศที่ทำให้ผู้หญิงโสดถูกเพื่อนที่ได้แต่งงานทำให้ได้รับความอภัยศด้วยการด้อยค่าว่าเป็นผู้หญิงไร้คู่ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยที่ผู้หญิงยอมรับอำนาจของผู้ชายที่เป็นฝ่ายตัดสินใจเลือกไปเป็นคู่ครอง ดังนั้นผู้หญิงที่สามารถหาคู่ครองได้จึงกล้าที่จะนำสถานะการมีคู่ครองของตนเองเป็นจุดแข็งเพื่อโจมตีเพื่อนผู้หญิงที่เป็นอริกันและยังเป็นโสด ส่วนผู้หญิงที่เป็นโสดก็จะรู้สึกอภัยศอับอายที่ถูกคู่แข่งนำสถานะ โสดมาด้อยค่าว่าหาคู่ครองไม่ได้ 3) คนในสังคมประเมินว่าผู้หญิงที่มีคุณค่า คือ ผู้หญิงที่ผู้ชายเลือกไปเป็นคู่ครอง แสดงให้เห็นถึงแนวคิดปิตาธิปไตยในนวนิยายที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่ถูกผู้ชายเลือกไปเป็นคู่ครอง คือ ผู้หญิงที่มีคุณค่า

ชุดความคิดความโสด คือ ความทุกข์ จากการศึกษาพบว่า การเสนอชุดความคิดความโสด คือ ความทุกข์ ผู้เขียนได้ถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตย แบ่งเป็น 1) ความโสดทำให้ผู้หญิงโสดเป็นทุกข์เพราะต้องการมีคู่ครองคอยดูแลแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยที่ผู้หญิงโสดยอมรับว่าผู้ชายมีอำนาจมากกว่าและต้องการให้ผู้ชายดูแลชีวิต ดังนั้นเมื่อผู้หญิงยังหาคู่ครองไม่ได้จึงเกิดความทุกข์ นอกจากนี้ยังปรากฏการถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยในการเสนอว่าผู้หญิงโสดรู้สึกเป็นทุกข์เพราะกลัวบุคคลอื่นทราบว่าตนเองยังหาคู่ครองไม่ได้ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียน

ถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยว่า ผู้หญิงยอมรับให้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกตนเองไปเป็น
 คู่ครองและยอมรับว่าผู้หญิงที่ถูกผู้ชายเลือกคือผู้หญิงที่ได้รับการยอมรับการเป็นโสด
 ถือว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ได้รับการยอมรับทำให้ผู้หญิงต้องการปกปิดไม่ให้คนอื่นรู้ว่า
 ตนเองยังเป็นโสด 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโสดเป็นทุกข์ที่บุตรสาวหรือพี่น้องที่เป็น
 ผู้หญิงยังหาคู่ครองไม่ได้ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยว่าบิดา
 มารดาและพี่น้องของผู้หญิงโสดยอมรับให้บุตรสาวหรือพี่น้องที่เป็นผู้หญิงแต่งงาน
 เพื่อจะได้มีคู่ครองคอยดูแลและเป็นผู้นำชีวิต

ชุดความคิดความโสด คือ การขัดค่านิยมดั้งเดิม จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า
 การเสนอชุดความคิดความโสด คือ การขัดค่านิยมดั้งเดิม ผู้เขียนได้ถ่ายทอดแนวคิด
 ปิตาธิปไตยว่า ผู้หญิงต้องมีสามีคอยดูแล แม้ผู้หญิงจะมีแนวคิดที่สามารถทำงานเพื่อ
 เลี้ยงชีพได้และสามารถดูแลตนเองได้ แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงโสดกลับคิดว่
 การตัดสินใจอยู่เป็นโสดของผู้หญิงที่เป็นบุตรสาวหรือน้องสาวเป็นความคิดที่ไม่
 เหมาะสมเพราะผู้หญิงจะมีชีวิตที่ดีได้ต้องมีสามีคอยคุ้มครองดูแล

นอกจากนี้การเสนอชุดความคิดความโสดด้านลบยังปรากฏการถ่ายทอด
 แนวคิดเพศสภาพ ผ่านชุดความคิดความโสดด้านลบได้แก่ ชุดความคิดความโสด คือ
 ความอับยศ โดยนำเสนอว่า ความโสดทำให้คนโสดถูกด้อยค่าว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน
 ทางเพศ โดยพบว่า ผู้เขียนเสนอว่า ความโสดทำให้ผู้ชายโสดที่ประกอบอาชีพไม่ตรง
 กับเพศสภาพที่สังคมกำหนดและยังไม่มีคู่ครองถูกทำให้ได้รับความอับยศว่าเป็นผู้มี
 พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และปรากฏการถ่ายทอดแนวคิดเพศสภาพในการเสนอชุด
 ความคิดความโสด คือ ความอับยศที่ทำให้ผู้ชายโสดที่มีสถานะโสดถึงแม้จะมีหน้าที่
 การงานที่ดี มีฐานะร่ำรวย และมีการศึกษาที่ดี แต่หากยังมีสถานะ โสดก็จะถูกคนใน
 สังคมประเมินว่าเป็นผู้ชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

จากเหตุผลที่กล่าวไปข้างต้นแสดงให้เห็นว่านวนิยายยังเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียน
 ใช้ถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยที่ยังให้อำนาจเพศชายในการตัดสินใจว่าผู้หญิงโสดเป็น
 ผู้หญิงที่ไม่ปกติ และผู้หญิงก็ยอมรับในอำนาจของเพศชายให้เป็นฝ่ายเลือกตนเองไป

เป็นคู่มือ นอกจากนี้นวนิยายเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดแนวคิดเพศสภาพที่กำหนดว่าผู้ชายต้องแต่งงานมีครอบครัวเมื่อถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยผู้เขียนเสนอแนวคิดดังกล่าวในการเสนอชุดความคิดความโสด คือ ความอภัยที่ทำให้ผู้ชายที่ยังเป็นโสดและเป็นผู้ชายที่มีการศึกษาและมีหน้าที่การงานที่ดีถูกประเมินว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่านวนิยายไทยเป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดแนวคิดปิตาธิปไตยและแนวคิดเพศสภาพผ่านการเสนอชุดความคิดความโสดด้านลบ ทั้งชุดความคิดความโสด คือ ความอภัย ความโสด คือ ความทุกข์ และความโสด คือ การขัดแย้งเดิม

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

ควรศึกษาชุดความคิดความโสดด้านลบจากวรรณกรรมชีวประวัติ

References

- Ai Ne Ya. (2011). *Pa Ti But Kan Khan Kra Dok*. Nonthaburi: B Mind. [in Thai]
- Choe Ma. (2017). *Madam Khan Thong*. Bangkok: V. Print. 1991[in Thai]
- Duan Ta Wan. (2015). *Waen Dokmai*. Bangkok: Pimdee. [in Thai]
- Khem Ma Pan. (2012). *Hua Jai Krai Khan Thong*. Bangkok Simply Book – Love Novels. [in Thai]
- Krung Yo Chat. (1988). *Kwa Ja Long Chak Kan*. Bangkok: A Mon Publishing. [in Thai]
- Pa Hnon et.al. (2008). *Lun Hua Jai Dok Mai Jao Saw* (2nd ed.). Bangkok: Jam Sai Publishing. [in Thai]
- Phobpon. (2015). *Pa Ti But Kan Hak Khan Thong*. Bangkok: Mission Inter Prints. [in Thai]

- Meesomsarn, P. (2004). *Images of Single women: The Implication of Politics*.
[Thesis master of Arts in Government]. Bangkok: Chulalongkorn University.
[in Thai]
- Pui Fai. (n.d.). *Lady Flirt Bungoen Sot Khun Khon Hlo Prot Jip*. Bangkok: Jam Sai
Publishing. [in Thai]
- Bunyakiat, R. (2015). *Sot Prom Soep*. Bangkok: Amarin Printing and Publishing.
[in Thai]
- Rom Pang. (2013). *Dao Kiew Duean* (13th ed.). Bangkok: Physics: Center. [in Thai]
- Srisaman, R. (2013). *Waen Dokmai: Crossing-Gender Characters
beneath 'Singlehood' and 'Family' in Contemporary Thai Society*.
Research Paper. Faculty of Humanities. Kasetsart University.
<https://so04.tcithaijo.org/index.php/abc/article/view/53591/44434> [in Thai]
- Sisawali. (1998). *Si Mai Khan*. Bangkok: Sa Mak Khee San. [in Thai]
- Springsnews. (14 February 2016). *The number of single people has increased*.
https://www.youtube.com/watch?v=0mw_y6yJVuy
- Ta Wan. (2016). *Kon Rak Fan Kam Ma Lo*. Bangkok: Yellow Publishing. [in Thai]
- U Rut Sa Ya. (2011). *Ruk Ban Jai* (2nd ed.). Bangkok: Jam Sai Publishing. [in Thai]
- Wo Wi Nit Chai Khun. (2016). *Sot Sa Mo Son* (4th ed.). Bangkok: Aksonsophon.
[in Thai]

Authors

Miss Chintana Lualon

Ph.D. student in Doctoral Thai Program, Faculty of Humanities, Naresuan
University 99 Moo.9, Thapoo, Mueang, Phitsanulok 65000

E-mail: jarchintanalualon@gmail.com

Assoc. Prof. Kanchana Witchayapakorn, Ph.D.

Thai Program, Faculty of Humanities, Naresuan University
99 Moo.9, Thapoo, Mueang, Phitsanulok 65000

Tel. 0-5596-2008 E-mail: kanwith@hotmail.com